

Sämitige čuákkim

23.2.2016

sijđo 1 (30)

SÄMITIGE ORNIJDEMČUÁKKIM 1/2016

Äigi ma 23. peeivi kuovâmáánu 2016 tme 10
Saje Solju, Sajos, Aanaar.

Mieldi

Meddâl

Mieldi/
~~meddâl~~

Kyrö Kari	čuákkim algátteijee
Aikio Jouni	jeessân
Avaskari Anu	”
Feodoroff Veikko	”
Hetta Jouko	”
Holmberg Aslak	”
Juuso Tuomas Aslak	”
Jääskö Neeta	”
Keskitalo Pigga	”
Kustula Kirsti	”
Magga Ulla-Maarit	”
Magga-Vars Petra	”
Nuorgam Anne	”
Paltto Heikki	”
Pieski Pentti	”
Saijets Janne	”
Sanila Tanja	”
Sanila-Aikio Tiina	”
Sara Magreta	”
Sujala Antti	”
Tapiola Nilla	”
Valkeapää Nihkolas	värijeessân
Pekkala Pekka	”
Länsman Asko	”
Ruotsala Pia	haldättâhhovdâ, pevdikirjetuállee
Varis Kalle	vs lahâčállee
Tapiola-Länsman Kaisa	nuorâičállee
Jomppanen Siiri	kielâtorvočállee

juátkoo...

Aikio Anne Kirste	tulkkâ
Magga Arla	”
Aikio Heli	”
Morottaja Matti	”
Harju Terhi	”
Fofonoff Merja	”

SäTi 1 § SÁMI SOGA LÁVLLA

23.2.2016

Sämitige pargo-oornig 55 § mielđ uđâ sämitige vuossâmuu čuákkim koččo čuákán avestis puárásumos tige jeessân, kote meiddei tuáimá čuákkim saavâjodetteijen ton räi, ko tiigán lii väljejum uđđâ saavâjodetteijee.

Toimâpajan 2016–2019 väljejum sämitige avestis puárásumos jeessân Kari Kyrö liäkká vuossâmuu čuákkim.

Lávloo sämmilij aalmuglávlu neljijn kieláin nuovt, ete 1. verstâ nuorttâlâškielân, 2. verstâ anarâškielân, 3. verstâ suomâkielân já 5. verstâ orjâlâškielân

SäTi 2 § ČUÁKKIM LEKKÂM

23.2.2016

Sämitige pargo-oornig 55 § mielđ uđâ sämitige vuossâmuu čuákkim koččo čuákán avestis puárásumos tige jeessân, kote meiddei tuáimá čuákkim saavâjodetteijen ton räi, ko tiigán lii väljejum uđđâ saavâjodetteijee.

Toimâpajan 2016–2019 väljejum sämitige avestis puárásumos jeessân Kari Kyrö liäkká vuossâmuu čuákkim.

SäTi 3 § ČUÁKKIM LAVÂLÂŠVUOTÂ JÁ MERIDEMVÁLDÁLÂŠVUOTÂ

23.2.2016

Iävtuttâs:

Staatârääđi lii miärádâsâst 10.12.2015 riehtiministeriö iävtuttâsâst asättâm sämitige vaaljälävdikode nanodâm puáttus vuáđuld jesânijđ já värijesânijđ tooimâidis 1.1.2016 älgee neelji-ivvááš toimâpajan **(lahtos 1)**.

Sämitige čäällimkodde lii vuolgättâm 22.1.2016 čuákkim čuákánkoččo toohâm miärádâs miäldâsâvt jesânijđ já värijesânijđ kirjâlii almottâs čuákkimist. Eidusâš čuákkimpovdiittâsâššilisto lahtosijdisguin lii vuolgâttum jesânijđ já värijesânijđ 11.2.2016.

Pahuduvvoo, kiäh láá čuákkimist mielđi.

Čuákkim pahuduš lavâlâžžân já meridemváldâlâžžân.

Miärádâs:

SäTi 4 § PEVDIKIRJE TÄRHISTEIJEI JÁ JIENÂIREKNISTEIJEI VALJIM
23.2.2016

Iävtuttâs:

Väljejuv kyehti pevdikirje tärhisteijee, kiäh tuáimih meiddei jienâireknisteijen.

Miäradâs:

SäTi 5 § OLESÁIGÁSII SAAVÂJODETTEIJEE VALJIM TOIMÂPAJAN 2016–2019
23.2.2016

Sämitiggelaavâ 11 § mielđ sämitigge väljee koskâvuodâstis saavâjodetteijee já kyehti värisaavâjodetteijee. Saavâjodetteijee tuáimá toimâstis olesáigásávt.

Sämitige pargo-oorinig 3 § mielđ saavâjodetteijee väljejuvvo vaaljâpajan ohtân.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim väljee koskâvuodâstis olesáigásii saavâjodetteijee toimâpajan 2016–2019.

Miäradâs:

SäTi 6 § **EIDUSIJ ČUÁKKIMAAŠIJ KIEDÁVUSSÂMOORNIG TUHHITTEM**
23.2.2016

Stiivrâ iävtuttâs:

Tuhhiittuvvoo čuávuvâš aašij kiedávuššâmoornig:

7 § I värisaavâjodetteijee valjim toimâpajan 2016–2019

8 § II värisaavâjodetteijee valjim toimâpajan 2016–2019

9 § Stiivrâ asâtem toimâpajan 2016–2019

10 § Iälättâs- já vuoigâdvuodâlâvdikode asâtem toimâpajan 2016–2019

11 § Škovlim- já oppâmateriaallâvdikode asâtem toimâpajan 2016–2019

12 § Kulttuurilâvdikode asâtem toimâpajan 2016–2019

13 § Säämi kielâräädi asâtem toimâpajan 2016–2019

14 § Sosiaal- já tiervâsvuodâlâvdikode asâtem toimâpajan 2016–2019

15 § Nuorâiräädi asâtem toimâpajan 2016–2017

16 § Tilitârhisteijee já suu väriulmuu valjim toimâpajan 2016 – 2019

17 § Jesânij já värijesânij nomâtem säämi parlamentaarlâš rááđán toimâpajan 2016 – 2019

18 § Sämmlij ovdâsteijee já suu väriulmui valjim kirholâščuákkimân čuávuvii neelji-ivepajan

19 § Sämmlij škovlimaašij oovtâstpargo-orgaan asâtem já sämitige ovdâsteijei nomâtem toos toimâpajan 2016 – 2019

20 § Sämmlij sosiaal- já tiervâsvuodâaašij oovtâstpargo-orgaan asâtem já sämitige ovdâsteijei nomâtem toimâpajan 2016 – 2019

21 § Ohtsâštave-eennâmlâš sâmikielâ áámmát- já reesuurskuávdáá Sámi Giellagáldu (Säämi Kielâkáldee) orjâlâš-, nuorttâlâš- já anarâškielâ kielâjuáhusij jesânij nomâtem toimâpajan 2016 – 2019

22 § Sämitige muštáluš staatârääđán ivveest 2015

SäTi 6 § juátkoo...

23 § Vuolgättâssavâstâllâm sämitige vaaljâpaje toimâm- já ruttâtuáluohjelmist 2016 - 2019

24 § Markkânistemhoovdâ virge vuáđudem

25 § Eres oovdân puáttee ääših

26 § Čuákkim joskâm

Miäradâs:

SäTi 7 §
23.2.2016

I VÄRISAAVÂJODETTEIJEE VALJIM TOIMÂPAJAN 2016 – 2019

Sämitiggelaavâ 11 § mielđ sämitigge väljee koskâvuodâstis saavâjodetteijee já kyehti värisaavâjodetteijee. Saavâjodetteijee tuáimá pargoost olesáigásávt.

Sämitige pargo-oornig 3 § mielđ saavâjodetteijee já kyehti värisaavâjodetteijee väljejuvvojev oovtâ vaaljâpajan ohtân.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim väljee koskâvuodâstis I värisaavâjodetteijee toimâpajan 2016–2019.

Miärádâs:

SäTi 8 §
23.2.2016

II VÄRISAAVÂJODETTEIJEE VALJIM TOIMÂPAJAN 2016 - 2019

Sämitiggelaavâ 11 § mielđ sämitigge väljee koskâvuodâstis saavâjodetteijee já kyehti värisaavâjodetteijee. Saavâjodetteijee tuáimá pargoost olesáigásávt.

Sämitige pargo-oornig 3 § mielđ saavâjodetteijee já kyehti värisaavâjodetteijee väljejuvvojeđ oovtâ vaaljâpajan ohtân.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim väljee koskâvuodâstis II värisaavâjodetteijee toimâpajan 2016–2019.

Miäradâs:

SäTi 9 § STIIVRÄ ASÄTTEM TOIMÄPAJAN 2016 – 2019

23.2.2016

Sämitige pargo-oornog 5 § mielđ ”Tige čuákkim noommât tige saavâjodetteijeid meiddei stiivrâst västideijeid pargoid já västideijee toimâpajan. Tige čuákkim väljee meiddei tige eidusijn jesâniijn stiivrân nelji eres jeessân tige vaaljâpajan ohtân.

Stiivrâ kalga ovdâstid Suomâ sämmilij kielâlijđ já kuávlulijđ juávhuid nuuvt pyereest ko máhđuláš.”

Ko stiivrâ väljejuvoo, kalga lasseen väldid vuotân, maid nisonij já almai koskâsii täsiáárvust adelum laavâst (609/86) lii asâttum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iärásân ij lah spesifisâš suijâ.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim aassât stiivrâ toimâpajan 2016–2019 čuávuvávt:

- 1) čuákkim noommât sämitige saavâjodetteijeid stiivrâ saavâjodetteijen,
- 2) lasseen čuákkim väljee stiivrân sämitige nelji eidusii eres jeessân.

Miärádâs:

SäTi 10 § IÄLÁTTÁS- JÁ VUOIGÁDVUODÁLÄVDIKODE ASÁTTEM TOIMÁPAJAN
23.2.2016 **2016 – 2019**

Sämitige pargo-oornig 8 § mielđ: ”Tige čuákkim väljee iäláttás- já vuoigádvuodáälävdikoodán tige vaaljápajan ohtân saavâjodetteijee, värisaavâjodetteijee já vittâ eres jeessân sehe juáházân persovnláš värijeessân. Saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee kolgâv leđe tige eidusiih jesâneh.

Lävdikodde kalga ovdâstiđ Suomâ sämmilij kielâlâijđ já kuávlulijđ juávhuid nuuvt pyereest ko máhđuláš sehe šiev äššitobdeevuodâ toimâsyergistis.”

Ko lävdikodde väljejuvoo, kalga lasseen väldid vuotân, maid nisonij já almai koskâsii täsiárvust adelum laavâst (609/86) lii asáttum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iärásân ij lah spesifisâš suijâ.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim aassât iäláttás- já vuoigádvuodáälävdikode toimápajan 2016–2019 já väljee toos

- 1) saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee,
- 2) vittâ eres jeessân já lasseen
- 3) jieškote-uv jesânân persovnlíi värijeessân.

Miärádâs:

SäTi 11 § **ŠKOVLIM- JÁ OPPÂMATERIAALLÄVDIKODE ASÄTTEM TOIMÄPAJAN**
23.2.2016 **2016 – 2019**

Sämitige pargo-oornig 10 § mielđ: ”Tige čuákkim väljee škovlim- já oppâmateriaallävdikoodán tige vaaljâpajan ohtân saavâjođetteijee, värisaavâjođetteijee já vittâ eres jeessân sehe juáházân persovnlâš värijeessân. Saavâjođetteijee já värisaavâjođetteijee kolgâv leđe tige eidusiih jesâneh.

Lävdikodde kalga ovdâstid Suomâ sämmilij kielâlâijd já kuávlulijđ juávhuid nuuvt pyereest ko máhđulâš sehe šiev äššitobdeevuodâ toimâsyergistis.”

Ko lävdikodde väljejuvoo, kalga lasseen väldid vuotân, maid nisonij já almai koskâsii täsiáárvust adelum laavâst (609/86) lii asâttum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iärâsân ij lah spesifisâš suijâ.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim aassât škovlim- já oppâmateriaallävdikode toimâpajan 2016–2019 já väljee toos:

- 1) saavâjođetteijee já värisaavâjođetteijee,
- 2) vittâ eres jeessân já lasseen
- 3) jieškote-uv jesânân persovnlíi värijeessân.

Miärádâs:

SäTi 12 § KULTTUURLÄVDIKODE ASÂTTEM TOIMÂPAJAN 2016 – 2019

23.2.2016

Sämitige pargo-oorinig 12 § mielđ: ”Tige čuákkim väljee kulttuurlävdikoodán tige vaaljâpajan ohtán saavâjodetteijee, värisaavâjodetteijee já vittâ eres jeessân sehe juáházân persovnláš värijeessân. Saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee kolgâv leđe tige eidusiuh jesâneh.

Lävdikodde kalga ovdâstid Suomâ sämmilij kielâlâijd já kuávlulijd juávhuid nuuvt pyereest ko máhđuláš sehe šiev äššitobdeevuodâ toimâsyergistis.”

Ko lävdikodde väljejuvoo, kalga lasseen väldid vuotân, maid nisonij já almai koskâsii täsiáárvust adelum laavâst (609/86) lii asâttum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iärâsân ij lah spesifisâš suijâ.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim aassât kulttuurlävdikode toimâpajan 2016–2019 já väljee toos:

- 1) saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee,
- 2) vittâ eres jeessân já lasseen
- 3) jieškote-uv jesânân persovnlâi värijeessân.

Miärádâs:

SäTi 13 § SÄÄMI KIELÄRÄÄDI ASÄTTEM TOIMÄPAJAN 2016–2019
23.2.2016

Sämitige pargo-oorinig 14 § mielđ: ” Tige čuákkim väljee säämi kielärääđán tige vaaljâpajan ohtân saavâjodetteijee, värisaavâjodetteijee já vittâ eres jeessân sehe juáházân persovnláš värijeessân. Saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee kolgâv leđe tige eidusiih jesâneh.

Kielärääđist kalga leđe ucemustáá ohtâ jeessân jyehi Suomâ sämmilij kielâjuávhust. Lasseen kielärääđi kalga ovdâstiđ kielâ tubdâm já huolâtem äššitobdeevuodâ nuuvt pyereest ko máhduláš.”

Ko kielärääđi väljejuvvo, kalga lasseen väldiđ vuotân, maid nisonij já almai koskâsii täsiáárvust adelum laavâst (609/86) lii asâttum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iärásân ij lah spesifisâš suijâ.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim aasstâ säämi kielärääđi toimâpajan 2016–2019 já väljee toos

- 1) saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee,
- 2) vittâ eres jeessân já lasseen
- 3) jieškote-uv jesânân persovnlíi värijeessân.

Miärádâs:

SäTi 14 § **SOSIAAL- JÁ TIERVÂSVUOĐÁLÄVDIKODE ASÂTTEM TOIMÂPAJAN**
23.2.2016 **2016 – 2019**

Sämitige pargo-oornig 16 § mielđ: ” Tige čuákkim väljee sosiaal- já tiervâsvuođälävdikoodán tige vaaljâpajan ohtân saavâjodetteijee, värisaavâjodetteijee já vittâ eres jeessân sehe juáházân persovnlâš värijeessân. Saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee kolgâv leđe tige eidusiih jesâneh.

Lävdikodde kalga ovdâstiđ Suomâ sämmilij kielâlâijđ já kuávlulijđ juávhuid nuuvt pyereest ko máhđulâš sehe šiev äššitobdeevuođâ toimâsyergistis..”

Ko lävdikodde väljejuvvoo, kalga lasseen väldiđ vuotân, maid nisonij já almai koskâsii täsiáárvust adelum laavâst (609/86) lii asâttum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iärâsân ij lah spesifisâš suijâ.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim aassât sosiaal- já tiervâsvuođälävdikode toimâpajan 2016–2019 já väljee toos:

- 1) saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee,
- 2) vittâ eres jeessân já lasseen
- 3) jieškote-uv jesânân persovnlíi värijeessân.

Miärádâs:

SäTi 15 § Nuorisoneuvoston asettaminen toimikaudeksi 2016-2017

Ss 5 § NUORÄIRÄÄDI ASÄTTEM TOIMÄPAJAN 2016–2017
2.2.2016

Sämitige pargo-oornig 17 a § mielđ: ”Tige čuákkim väljee nuoräirááđán kyevti ihán čiččâm jesânid sehe juáházân värijeessân. Nuoräiráädi väljee koskâvuodâstis rááđán kyevti ihán saavâjođetteijee já värisaavâjođetteijee. Räädi jesâneh kalgeh valjim ääigi leđe 18–28 -ihásiih.

Nuoräiráädi puáhtá valjiđ rááđán kyevti ihán enâmustáá vittá pissoo äššitobdee. Nuoräiráädi äššitobdeeh kalgeh leđe valjim ääigi 15–17 -ihásiih. Nuoräiráädist puáhtá leđe jieijâs toimâm värás ohtá tâi mangâ vyelijuáhus. Nuoräiráädi aassât meriááigán vyelijuáhusijđ já noommât juáh usân jesânin 15–28 -ihásijđ säminuorâid. Räädi sehe räädi äššitobdeeh kalgeh ovdâstiđ Suomâ sämmilij kielâlijđ já kuávlulijđ juávhuid nuuvt pyereest ko máhđuláš.”

Sämitige nuoräiráädi lii čuákkimistis 1/2016 22.1.2016 (6 §) meridâm oovdânpyehtid sämitige čuákkimân nuoräirááđán valjimmáál jesânijđ já värijesânijđ (**lahtos 1**). Nuoräiráädi lii váldâm oovdânpyehtimist vuotân:

- ton, mii nisonij já almai koskâsâš täsiáárvust adelum laavâst (609/86) lii asättum nisonij já almai oovdâstmist toimâorgaanijn. Laavâ mielđ toimâorgaanijn kalgeh leđe sehe nisoneh ete almaah kuábbááh-uv ucemustáá 40 %, jis iä lah spesifisâš suujah iärásân.
- ete Suomâ sämmilij kielâjuávhuh, sämikuávlvlu já ubâ Suomâ šaddeh ovdâstum nuoräiráädist nuuvt pyereest ko máhđuláš.

Nuoräiráädi iävtuttâsân vaiguttij meiddei máhđulij jesânij aktiivlášvuotâ, ahe sehe haalu vaiguttid säminuorâi aášijđ.

Nuorâičällee iävtuttâs (KTL):

Stivrâ iävtut sämitige čuákkimân, ete tot aassât nuoräiráädi toimâpajan 2016–2017 já väljee toos nuoräiráädi iävtuttâs miäldásávt

- 1) čiččâm jesânid,
- 2) jieškote-uv jesânin persovnlíi värijeessân.

Miärádâs:

Stivrâ meridij iävtuttâs mielđ.

Merkkui, ete Kaisa Tapiola-Länsman vuolgij čuákkimist meridem manja tme 16.16.

Sämitige čuákkim

23.2.2016

sijđo 16 (30)

SäTi 15 § juátkoo...

SäTi 15 § Stiivrâ iävtuttâs:

23.2.2016

Sämitige čuákkim aassât nuorâiräädi toimâpajan 2016–2017 já väljee toos nuorâiräädi iävtuttâs miäldásávt (**lahtos 1**)

- 1) čiččâm jesânid,
- 2) jieškote-uv jesânân persovnlíi värijeessân.

Miäradâs:

SäTi 16 § TILITÄRHISTEIJEE JÁ SUU VÄRIULMUU VALJIM TOIMÁPAJAN

23.2.2016

Sämitiggelaavâ 18c § mielđ: ”Sämitiggeest láá kyehti tilitärhisteijee já kuábbáást-uv väriolmooš, kiáh väljejuvvojeđ sämitige toimápaje västideijei iivij haldáttuv já ruttátuálu tärhistem várás.”

Ceehi 2 moomeent mielđ sämitigge já riehtiministeriö valjiv kuábâš-uv oovtâ tilitärhisteijee ja suu väriulmuu. Aainâš-uv nubbe tilitärhisteijee já suu väriolmooš kolgâv leđe Kuávdáškávppikáámmár tâi kávpikáámmár tuhhiitem tilitärhisteijee tâi almostaldáttuv já -ruttátuálu tilitärhistemlávđikode tuhhiitem tilitärhisteijee.

Sämitiggelaavâ 18 d §:st lii asáttum tilitärhisteijee almos tohálâšvuodâst. Tilitärhisteijest kalga leđe reknistemtoomâst sehe ekonomâlijn já vuoigâdvuodâlijn aášijn taggaar hárijánem, mii lii anolâš sämitige tilitärhistem tipšomist. Vááijuvváldásii tâi koŋguurssist leijee ij pyevti valjiđ tilitärhisteijen.

Sämitiggelaavâ 18 e já f ceehijn lii lasseen asáttum tilitärhisteijee hiäŋgáámettumvuodâst já estâlâšvuodâst.

Sämitige toimápajeest 2012–2015 tilitärhisteijen lává toimâm riehtiministeriö valjim JHTT Klaus Krokfors já sämitige valjim KHT Risto J. Hyvönen (väriolmožin Tiina Mikkonen-Brännkärr).

Riehtiministeriö ij lah vala nomáttâm tilitärhisteijee toimápajan 2016–2019.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim väljee tilitärhisteijee já sunjin väriulmuu toimápajan 2016–2019 haldáttuv já ruttátuálu tärhistem várás.

Miäradâs:

SäTi 17 § **JESÂNIJ JÁ VÄRIJESÂNIJ NOMÂTTEM SÄMMILII PARLAMENTAARLII**
23.2.2016 **RÁÁDÁN TOIMÁPAJAN 2016–2019**

Sämmilii Parlamentaarii Rááđán (maŋeláá SPR) kyeskee sopâmuš 5 artikla mielđ Sämmilii Parlamentaarii rááđist láá kyehtlovohtâ (21) sämmilâš parlamentairâsid, maid Suomâ, Taažâ já Ruotâ sämitigeh láá valjim jieijâs valjâiguin väljejum ovdâsteijejuáuvhust.

Artikla 6 mielđ jyehe eennâm sämitigeh väljeheh Sämmilii Parlamentaarii rááđán neelji (4) ive toimâpajan vittâ (5) ovdâsteijee. Valjim kalga tábáhtuđ vuossâmuu tievâslâščuákkimist uđđâ sämitiggevaaljâi maŋa. Lasseen sämitiigij pooliitliih uáiviulmuuh kalgeh ain kulluđ jesânin Sämmilii parlamentaarii rááđi tievâslâščuákkimân. Siämmáá náál jyehe eennâm sämitiigij stivrâ/rááđi väljee oovtâ (1) ovdâsteijee Sämmilii parlamentaarii rááđi tievâslâščuákkim jesânin. Jieškote-uv eennâm sämitiigij delegaation kulá tánávt ohtsis čiččâm (7) parlamentairâsid.

Sopâmušâst ij lah mainâšume värijesâniijn. Sämitigge lii nomâttâm ovdebii poojiijn eidusâš jesâniijn meiddei persovnljijđ värijesâniijđ.

Stiivrá iävtuttâs:

Sämitige čuákkim noomât vittâ jeessân já sijjân persovnljijđ värijesâniijđ Sämmilii parlamentaarii rááđán toimâpajan 2016–2019.

Miäradâs:

SäTi 18 § **SÄMMILIJ OVDÁSTEIJEE JA SUU VÄRIULMUI VALJIM**
23.2.2016 **KIRHOLÁŠČUÁKKIMÂN ČUÁVUVII NEELJI-IVEPAJAN**

Sämmilij ovdástemân evankelláš-luterilii kiiro kirholáščuákkimist kyeskee kirkkolahâasâtem šoodâi vuáimán 1.1.2000. Toos kyeskeeh njuolgâdusah láá kirkkolaavâst (1164/99), kirkko-oornigist já kiiro vaaljâoornigist.

Kirkkolaavâ 20 lovo 2 § miel sämmilij ovdásteijen puáhtá valjuđ servikode äššitobdeejeessân, kote lii sämitiggeest adelum laavâst (974/1995) uáivildum sämmiláš, vaaljâtohaláš servikode luáttámuštoomâid já lii adelâm suu mietâmâš.

Kirkkolaavâ 7 lovo 3 § miel vaaljâtohaláš servikode luáttámuštoomâid lii kristâlii uianust tubdum servikode konfirmistum jeessân 1) kiäst lii 8 lovo 3 § 1 moomeent miel jienâstemvuoigâdvuotâ siämmáá tâi monnii eres servikoddeest ja 2) kote ij lah hovdimvuálásâš. Kirkkolaavâ 8 lovo 3 § 1 moomeent miel puohháin 18 ihheed tiävdâm kiiro jesâniijn lii vaaljâin oovtlágán jienâstemvuoigâdvuotâ.

Kirkko-oornig 19 lovo 12 já 18 §:ijn lii asâttum sämmilij ovdásteijee sajattuvvâst pispekodečuákkim já ruávâstkodečuákkim jesânin. Sämmilij ovdásteijee lii Oulu pispekodečuákkim jeessân já ruávâstkodečuákkim jeessân ton ruávâstkodeest, moos ienááš sâmikuávlv servikodeh kuleh.

Kiholáščuákkim uđđâ neelji-ivepaje álgá 1.5.2016 já nohá 20.4.2020.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim väljee evankelláš-luterilii kirho kirholáščuákkimân ton 1.5.2016 álgee nelji-ivepajan

- 1) sämmilij ovdásteijee, já sunjin
- 2) vuossâmmu väriulmuu já
- 3) nube väriulmuu

Miäradâs:

SäTi 19 § **SÄMMILIJ ŠKOVLIMAAŠIJ OOVTÂSTPARGO-ORGAANIJ ASÂTTEM JÁ**
23.2.2016 **SÄMITIGE OVDÂSTEIJEI NOMÂTTEM TOIMÂPAJAN 2016–2019**

Sämitige pargo-oornig 6 lovvoost lii meridum oovtâstpargo-orgaan ulme, sajattâh, pargoh, asâtem já čuákánpieijâm. Oovtâstpargo-orgaan ulmen lii ovdediđ oovtâstpargo sämmilij škovlimaašijn já ovdediđ oovtâstpaargon uásiväldei ornijdumij koskâsâš tiäđuotteem já koskâvuodâ anneem. Oovtâstpargo-orgaan tuáimá ravvuadeleijee orgaanin sierâ sämitige linjimornijduumeest.

Sämitige pargo-oornig 82 § mielđ: ”Tige čuákkim aassât oovtâstpargo-orgaan jieijâš toimâpaje västideijee ááigán.

Oovtâstpargo-orgaanist láá ucemustáá love jesânid. Tige čuákkim noommât orgaanân kulmâ jeessân, oovtâ jyehi sâmikielâjuávhust. Máttááttâs- já kulttuurministeriö, Laapi kuávluhaldáttâhvargádâh, sâmikuávlú kieldah Iänudâh, Aanaar, Suáđigil já Ucjúuhâ sehe eres sâmikielâ tai sâmikielâlâš máttááttâs uárnejeijeeh kieldah juáhâš oovtâ jeessân já persovnlâš väríjeessân.

Oovtâstpargo-orgaan saavâjodetteijen já värísaavâjodetteijen tuáimiv sämitige nomâtem ulmuuh.

Oovtâstpargo-orgaan čällen tuáimá sämitige škovlimčällee.”

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim

- 1) aassât oovtâstpargo-orgaan sämitige toimâpajan 2016–2019,
- 2) noommât oovtâstpargo-orgaanân kulmâ jeessân, oovtâ jyehi kielâjuávhust,
- 3) noommât oovtâstpargo-orgaanân saavâjodetteijee já värísaavâjodetteijee,
- 4) táttu máttááttâs- já kulttuurministeriö, Laapi kuávluhaldáttâhvargaduv já sâmikielâlâš máttááttâs uárnejeijeid peelijd nomâttid ovdâsteijeid oovtâstpergo-orgaanân.

Miärádâs:

SäTi 20 § **SÄMMILIJ SOSIAAL- JÁ TIERVÄSVUODĀAAŠIJ OOVĀSTPARGO-
23.2.2016** **ORGAAN ASĀTTEM JÁ SÄMITIGE OVDĀSTEIJEI NOMĀTTEM TOOS
TOIMĀPAJAN 2016–2019**

Sämitige pargo-oornog 7 lovvoost lii meridum oovĀstpargo-orgaan ulme, sajattáh, pargoh já čuákánpieijâm. OovĀstpargo-orgaan ulmen lii ovdedid oovĀstpargo sämmilij pyereestvaijeemaašijn já ovdedid oovĀstpaargon uásiväldei ornijdumij koskâsâš aalmuglii já raajij paijeel mannee oovĀstpargo. OovĀstpargo-orgaan tuáimá ravvuadeleijee orgaanin sierâ sämitige linjimornijduumeest.

Sämitige pargo-oornig 87 § miel: ”Tige čuákkim aassât oovĀstpargo-orgaan jieijâš toimĀpaje västideijee ááigán.

OovĀstpargo-orgaanist láá ovdâsteijeeh sämitiggeest, sosiaal- já tiervâsvuodâministeriöst, sämmilij sosiaal- já tiervâsvuodâpalvâlusâi orniimist, pyevtitmist já oovdedmist västideijein peelijn sehe sämikuávlun kieldâin.

Tige čuákkim noommât orgaanân kulmâ jeessân, oovĀ jyehe sämikielâjuávhust. Eres peleh nomâtteh jieškote-uv oovĀ jeessân. Lasseen jyehe peeli noommât jesânân värijeessân. Lasseen oovĀstpargo-orgaanist puáhtá leđe äššitobdeejesâneh oovĀstpargo-orgaan meridâm vuovvijn.

OovĀstpargo-orgaan saavâjodetteijen já värisaavâjodetteijen tuáimiv sämitige nomâtteh jesâneh. OovĀstpargo-orgaan čällen tuáimá sämitige sosiaal- já tiervâsvuodâčällee.”

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim

- 1) aassât oovĀstpargo-orgaan sämitige toimĀpajan 2016–2019,
- 2) noommât oovĀstpargo-orgaanân kulmâ jeessân, oovĀ jyehe kielâjuávhust,
- 3) noommât oovĀstpargo-orgaanân saavâjodetteijee já värisaavâjodetteijee,
- 4) táttu sosiaal- já tiervâsvuodâministeriös, sämikuávlun kieldâid já sämmilij sosiaal- já tiervâsvuodâpalvâlusâi orniimist, pyevtitmist já oovdedmist västideijeid peelijd nomâttiđ ovdâsteijeid oovĀstpargo-orgaanân.

Miärádâs:

**SäTi 21 § OHTSÄŠTAVE-EENNÄMLÄŠ SÄMIKIELÄ ÁÁMMÁT- JÁ
REESUURSKUÁVDÁÁ SÁMI GIELLAGÁLDU (SÄÄMI KIELÄKÁLDEE)
ORJÁLÄŠ-, NUORTTÄLÄŠ- JÁ ANARÄŠKIELÄ KIELÄJUÁHUSIJ JESÄNIJ
NOMÄTTEM TOIMÄPAJAN 2016–2019**

Sämmilii Parlamentaarii Rääđi algättem säämi kielâoovtâstpargo uddâsist ornim puátusin Säämi kielälävdikodde jooskâi toimâs 2012 já ohtsâštave-eennâmläš sämikielâ áámmát- já reesuurskuávdáá SÁMI GIELLAGÁLDU toimâm vuolgij joton 1.1.2013 integerruttâdum Sáfá-haavâ ruttâdem vuáláázin. Toimâm koskâldui 30.6.2014, ko haahâ nuuvâi, mutâ vuolgij oppeet joton 1.8.2015 integerruttâdum Giellagáldu-haavâ iššijn, mii nohá 30.5.2018. Haavâ äigin irätteh finniđ pissoo ruttâdem áámmát- já reesuurskuávdáá toimâmân. Áámmát- já reesuurskuávdáá pargon láá eereeb iärásij kielâhuolâtem, kielâ ovdedem, terminologiapargo, normim já páikkinommâpalvâlus. Kielâjuáhuseh adeleh avžuuttâsâid sämikielâ kevttimân kyeskein aášijn, nuuvtko normiimist já uddâ terminologiast. Kielâjuáhuseh jesanijn kalga lede sämikielâ táidu já kielâáámmátlâš mättim.

Sämitige pargo-oornig 14 § mielđ sämmilij ohtsâštave-eennâmlii kielâpargo várás vuáđudemnáál toimâorgaanijd Suomâ jesanijn ucemustáá ohtâ väljejuvoo säämi kielâräädi jesanij koskâvuodâst. Orjälâš-, nuorttälâš- já anarâškielâ kielâjuáhuseh valjimnáál ulmuin kalga jyehi kielâjuáhuseh valjiđ kuittäg oovtâ jeessân säämi kielâräädist.

SÁMI GIELLAGÁLDU koskâpuddâsii njuolgâsudâi mielđ Suomâ sämitigge noommât orjälâškielâ kielâjuáhuseh čuávuvijd jesanijd já värijesanijd, kiäh iä lah persovnlíih värijesâneh. Orjälâškielâ kielâjuáhuseh nomättuvvoje 2 eidusâš jeessân já 3 värijeessân já anarâškielâ kielâjuáhuseh nomättuvvoje 3 eidusâš jeessân já 3 värijeessân. Giellagáldu-haahâ juátká siämmáanáál ko Sáfá-haahâ nuorttälâškielâ kielâjuáhuseh toimâm oovtâstpargoost Ruošâ nuorttâlijguin nuuvt, ete nuorttälâškielâ kielâjuáhuseh nomättuvvoo ohtâ nuorttälâškielâ jeessân Ruošâst. Nuorttälâškielâ kielâjuáhuseh nomättuvvoje 3 jeessân Suomâst já 1 Ruošâst sehe sijjân värijesâneh, main Ruošâ nuorttälâškielâ ovdâsteijee jeessân líi persovnlâš.

Sämmilâš Parlamentaarlâš Rääđi noommât lopâlâvt puoh jesanijn kielâjuáhuseh. Suomâ sämitige ovdâsteijen SÁMI GIELLAGÁLDUST toimii 1.1.2013–31.12.2015 koskâsâš äigin čuávuvíih jesanhe já värijesâneh:

- Anarâškielâ: eidusiíh jesaneh Anna Morottaja, Petter Morottaja já Marja-Liisa Olthuis já värijesâneh Tanja Kyrö, Hannu Kangasniemi já Mervi Skopets.
- Nuorttälâškielâ: eidusiíh jesaneh Erkki Lumisalmi, Tiina Sanila-Aikio, Seija Sivertsen já Natalia Vaskova (Ruoššâ) já värijesâneh Miika Lehtinen, Hilikka Fofonoff, Raija Lehtola ja Zoja Nosova (Ruoššâ).
- Orjälâškielâ eidusiíh jesaneh Ellen Pautamo já Kaarina Vuolab-Lohi já värijesâneh Ulla-Maarit Magga já Ailu Valle.

Stiivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim väljee Sámi Giellagáldu kielâ juáhusijđ toimâpajan
2016-2019

- 1) orjâlâškielâ kielâjuáhusân 2 eidusâš jeessân já 2 vârijeessân,
- 2) anarâškielâ kielâjuáhusân 3 eidusâš jeessân já 3 vârijeessân,
- 3) nuorttâlâškielâ kielâjuáhusân 3 jeessân já 3 vârijeessân Suomâst
sehe oovtâ jeessân Ruošâst já sunjin persovnlâš vârijeessân.

SäTi 22 § Sämitige muštáluš staatárááđán ivveest 2015

Ss 6 § SÄMITIGE MUŠTÁLUS STAATÁRÁÁĐÁN IVVEEST 2015
2.2.2016

Sämitiggelaavâ 7 § miäldásávt sämtigge ráhtá jyehi ive staatárááđán haldáttâs muštálus ráhtim várás muštálus tast, mii merhâšittee lii tábáhtum spesifisávt sämmilijđ kyeskei aašij ovdánmist. Riehtiministeriö lii táttum toimáttiđ muštálus majemustáá 1.3.2016 .

Sämitige muštálus lahtoo ovdâskoodán adlemnáál Haldáttâs ihemuštálusân ivveest 2015. Muštálus kukkodáh kolgâččij lede enâmustáá vittá sijđo.

Sämitige pargo-oornig 25 § 5 saje mielđ lahâčállee pargon lii ráhtiđ ko. muštálus. Lahâčállee lasseen muštálus valmâštállâmân láá váldâm uási jyehi lävdikode oovdânpyehteeh jieijâs toimâsyergi peeleeest.

Säämi kielâlaavâ 29 § mielđ kielâmuštálus adeluvvoo sämitiigán ohtii vaaljâpaijeest. Staatárááđi säämi kielâlaavâ olášuttemist adelum asáttâs 4 § mielđ kielâlahâmuštálus lahtoo sämitiggelaavâ 7 §:st uáivuldum sämitige muštálusân lahtosin. Muštálusâst oovdânpuáhtoo sâmikielân kyeskee lahâasâtem heiviitem, sämmilij kielâlij vuogâdnuođâi olášume já kielâtiilij ovdánem.

Sämitige stivrâ kiedâvušâi muštálus čuákkimistis 19.1.2016 já siirdij ääši meridemnáál čuávuvâš čuákkimist.

Áášân lohtâseijeeh äššikirjeh, moh láá uáinimnáál čuákkimsaajeest:

– *Riehtiministeriö táttum 15.1.2016 sämitiggelaavâ 7 miäldásâš muštálus tooimátmist*

Vs. lahâčállee iävtuttâs (KV):

Stivrâ tuhhit sämitige muštálus ivveest 2015 já ton lahtosin leijee kielâlahâmuštálus sämitige čuákkimân oovdânpyehtimnáál.

Miärádâs

Stivrâ tuhhitij sämitige muštálus ivveest 2015 (**lahtos 2**) já ton lahtosin leijee kielâlahâmuštálus nubástusijguin (**lahtos 2 a**) sämitige čuákkimân oovdânpyehtimnáál.

Merkkui, ete Petra Magga-Vars poođij čuákkimân ääši kiedâvuššâm äigin tme 16.26.

Merkkui, ete Siiri Jomppanen vuolgij čuákkimistmeridem maŋa tme 17.21.

SäTi 22 § juátkoo...

SäTi 22 § Stiivrâ iävtuttâs:

23.2.2016

Sämitige čuákkim tuhhit sämitige muštáluš ivveest 2015 (**lahtos 2**) já muštáluš lahtosin leijee kielâlahâmuštáluš nubástusijguin (**lahtos 2 a**) riehtministeriön toimâtemnáál.

Miäradâs

SäTi 23 § **VUOLGÄTTÄSSAVÄSTÄLLÄM SÄMITIGE VAALJÄPAJE TOIMÄM- JÄ**
23.2.2016 **RUTTÄTUÄLUOHJELMIST 2016–2019**

Sämitige pargo-oornig 4 § 5 saje mielđ sämitige čuákkim tuhhit tige kuhheeb äigikooskâ toimâmohjelm já ruttätuáluvuávám, moh tárhišuveh jyehi ive tuhhiittum toimâmvuávámist já budjetist.

Sämitige pargo-oornig 45 § mielđ tai ohjelmij já vuávámij tuhhiitem lii kyevtmuddosâš. Tigge tuálá vistig ääšist vuolgättässavästállâm, mon ulmen lii stivriđ iävtuttâšai valmâštállâm. Jotkâvalmâštállâm vuáđuld tigge meerrid vuávámij já ohjelmij tuhhiitmist.

Sämitige čäällimkodde lii valmâštállâm vuolgättässavästállâmamnâstuv, mii vuáđuduvá ovdebáá vaaljâpaje árvuštállâmân já puátteevuođâ hástusijd (**lahtos 3**). Vaaljâpaje árvuštállâm olášui webropol-koijädállâmân stivvrân já lävdikuudijd.

Stivvrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim tuálá vuolgättässavästállâm sämitige toimâm- já ruttätuáluohjelm 2016–2019 vuáđusijn já siskálduvvâst.

Vuolgättässavästállámist ráhtii sierânâs pevdikirjetuállee vuáláčäällim muštottemčáalus, moos čállojeh tohhum iävtuttâsah.

Miärádâs:

SäTi 24 § Markkânistemhoovdá virge vuáđudem

Ss 11 § ERES OOVĐÁN PUÁTTEE ÄÄŠIH
2.2.2016

Ss 11.1 § MARKKÂNISTEMHOOVDÄ VIRGE VUÁĐUDEM
2.2.2016

Sämitigge pieijái joton kulttuurkuávdášhaavâ ive 2000. Sämikulttuurkuávdáázân kyeskee smiättámušâst iattoo, ete kuávdáá ulmen lii uásild lääččiđ sämmilijđ pyerebijđ máhđulášvuodâid jiešráđálávt paijeentoollâđ já ovdediđ kielâ, kulttuur já iäláttâstoimâm, tipšođ já ovdediđ kulttuurjieshaldâšem sehe tuárjuđ sämmilij almos iäláttâsâi ovdánem. Sämitigge lii Saijoos válduláigulâš já -tuáimee. Senaatti-kiinteistöt lii laiguuttâm Saijoos kiddoduv sämitiigán, kote lii ain vyelilaiguuttâm tiilijđ eres kevtteid. Sämitige láigusopâmuš vuossâmuš luovâselkkimpeivi lii 31.12.2030. Saijoos láigusopâmušváldádem lii tohhum staatáin nuuvt, ete tot luávdá sämitige já staatâtuáimei lááiguid (1 481 000/ihe). Staatâ ive 2016 budjetist láigusopâmušváldádem lii kirjum ive 2021 ráájist lemin 1 481 000 €.

Saijoos palvâlemohtâduv toimâm ruttâduvá sämitige ive 2016 budjet miel riehtiministeriö miedettem staatâtorjuin, fastâ kevtteorjiduumijn peerrâmnáál láigupuáđuiguin já palvâlusâi vyebdimpuáđuiguin sehe čuákkimtiilij uánihisáigásâš laiguutmist puáttâm puáđuiguin já toos lohtâseijei palvâlusâi vyebdimist puáttâm puáđuiguin.

Sämitige pargo-oornig 21b § miel sämmilii kulttuurjieshaldâšemân kyeskei tooimâi teknisii olášuttem várás tuáimá palvâlemohtâdâh, mii västid sämitige vyelni ei. kulttuurkuávdáá markkânistmist sehe teknisâš já logistisâš palvâluspyevtittâsâst já kiddoduv paijeentolâmân kyeskein tooimâin sehe jyehilágánij tábáhtusâi ornijmist. Pargo-oornig 21b § 1 saje miel virgekoscâvuodâlâš markkânistemhovdá tipšo Saijoos čuákkimtiilij markkânistem já vyebdim lasseen eereeb iärásij čuákkimij já tábáhtusâi pyevtitmân (orniimân) kyeskeid vuáválijđ aašijđ sehe västid palvâlemohtâduv ruttâtuálust já tuáimá ton ovdâolmožin. Markkânistemhoovdá pargoid kulá lasseen suu tooimâid já toimâsuárgán kullei aašij oovdânpyehitim sämitige stiivrân já tige čuákkimân.

Sämitiggelaavâ 16.2 § miel sämitige virgeulmuid, viirgijđ já virgekoscâvuodâid heiviittuvvoo, maid staatâ virgeulmui, viirgijn já virgekoscâvuodâin asâttuvvoo já meriduvvoo. Staatâ virgeolmoošlaavâ (750/94) 4.1 § miel viirgijđ puáhtá vuáđudiđ pálkkámijđ kevttimnáál meriruođâi raajij siste. Virgeolmoošasâttâs (971/94) 5.1 § miel, ko virge vuáduduvá, kalga meridiđ virge nommâ já vuáduš, mon miel virge pálkkám meriduvvoo.

SäTi 24 § juátkoo...

Sämitige pargo-oornog 4 § 13 saje mielđ tige čuákkim vuáđđud tige viirgijd. Pargo-oornig 6 § 11 saje miärádâs mielđ virge tevdimist meerrid tige stivrâ.

Markkânistemhoovdá toomâ lii 18.11.2013 rääjist meriáigásávt tipšom Johanna Alatorvinen. Alatorvinen lii celkkim jieijâs luovâs pargoost 21.1.2016.

Haldättâhhoovdá lii almottâm virge uuccâmnáál 27.1.2016. Virge lii pargo-oornig miäldásávt uuccâmnáál 30 peeivi uuccâmáigin.

Áásán kulleeh äššikirjeh, moh láá uáinimnáál čuákkimsaajeest:

- Laahâ sämitiggeest (974/1995)
- Staatâ virgeolmoošlaahâ (750/1994)
- Staatâ virgeolmoošasättâs (971/1994)
- Sämitige pargo-oornig

Haldättâhhoovdá iävtuttâs (PR):

Stivrâ iävtut sämitige čuákkimân, ete tot

- 1) vuáđđud almos toimâttuv vyelni tuáimee palvâlemohtâdâhân olesáigásâš markkânistemhoovdá virge 1.3.2016 rääjist,
- 2) meerrid virge pálkkáámin sämitige pálkkámvuáhâdud vátámuštäasi IV já tast juávhu I miäldásâš mánupajepäälhi.

Miärádâs:

Hallitus päätti esityksen mukaan.

SäTi 24 § Stivrâ iävtuttâs:

Sämitige čuákkim

- 1) vuáđđud almos toimâttuv vyelni tuáimee palvâlemohtâdâhân olesáigásâš markkânistemhoovdá virge 1.3.2016 rääjist,
- 2) meerrid virge pálkkáámin sämitige pálkkámvuáhâdud vátámuštäasi IV já tast juávhu I miäldásâš mánupajepäälhi.

Miärádâs:

SäTi 25 § ERES OOVĐÂN PUÁTTEE ÄÄŠIH
23.2.2016

SäTi 26 § ČUÁKKIM JOSKÂM
23.2.2016